

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kürtçenin Mîrî olarak kabul edilen Celadet Ali Bedirxan öncülüğünde 15 Mayıs 1932 tarihinde Latin alfabesiyle yayımlanan ilk Kürtçe dergi olan *Hawar* dergisi, Kürt dili açısından tarihî bir dönüm noktası olmuş ve bu tarih, 2006 yılından itibaren “Kürt Dil Bayramı” olarak kabul edilmiştir. Bugün Türkiye’de anadili Kürtçe olan yurttaşlar başta olmak üzere, farklı etno-dilsel topluluklar kendi anadillerini kamusal yaşamda, eğitimde ve kültürel alanda yaşatmakta ciddi zorluklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu bağlamda; anadili Kürtçe olan yurttaşların anadilleri üzerinde uygulanan baskıların yarattığı etkilerin araştırılması, tek dilli yönetim anlayışının Kürt halkı ve diğer etno-dilsel gruplar üzerinde oluşturduğu olumsuzlukların ortaya çıkartılması, anadillerin korunması ve yaşatılması adına ne gibi önlemlerin alınması gerektiği amacıyla Anayasanın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince bir Meclis Araştırması açılması için gereğini ve bilgilerini arz ederim.

Hüseyin OLAN
Bitlis Milletvekili

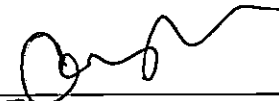
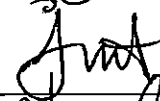
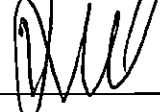
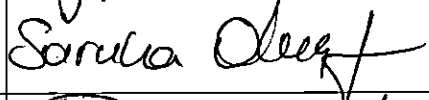
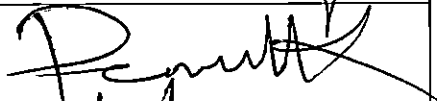
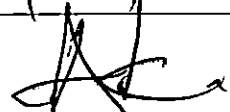
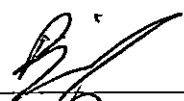
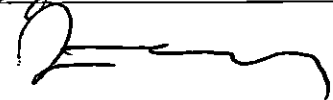
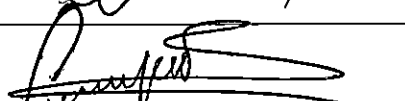
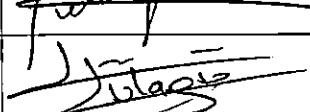
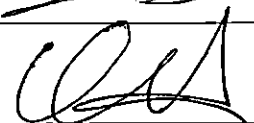
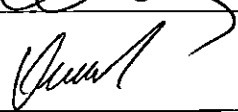
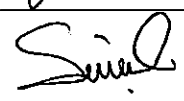
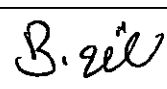
GEREKÇE

Mezopotamya’nın kadim halklarından olan Kürtler, her türlü savaş, yıkım ve asimilasyon politikalarına karşı kendi anadilleri sayesinde kültürel hafızayı korumayı başarabilmiştir. Hint-Avrupa dil ailesinin İranî kolunun Kuzey-Batı İranî gurubuna giren Kürtçe (Kurdî), Kumrancî başta olmak üzere Soranî, Goranî, Hewremanî, ve Kirmanckî(Zazakî/Dimilkî) lehçelerine sahiptir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki anadil; bireylerin insan-insan ve insan-varlık ilişkilerini gerçekleştirdiği, çevresiyle sosyalliğini ilk kurduğu ve imgelem dünyasını oluşturduğu özgün bir dildir. İnsan, dünyaya gelişinden itibaren, her tür ruhsal edinimini, duygularını, bilgisini, kültürünü ana dil üzerinden biçimlendirerek kendi varlığını oluşturmaktadır. Anadil, diller içinde kültürel hafızayı barındıran ve bu deneyim ile bilgilerin gelecek nesillere aktarılması açısından ortak bir miras, bilinç ve biyokültürel çeşitliliğinin bir temsilidir. Tüm bu doğrultuda dili korumak aynı zamanda geçmiş ile gelecek arasındaki bağı ve toplumsal bir bilinç ve hafızayı koruma anlamına gelmektedir.

Kürtçenin Miri olarak kabul edilen Celadet Ali Bedirxan ile arkadaşları tarafından 15 Mayıs 1932 tarihinde Latin alfabesiyle hazırlanan ilk Kürtçe dergi olan “Hawar Dergisi” yayın hayatına başlamıştır. Kürt halkı, anadillerini yaşatmak ve söz konusu gelişimleri ve ilerlemeleri sürdürebilmek amacıyla 2006 yılından itibaren 15 Mayıs tarihini Kürt Dil Bayramı olarak kabul etmiştir.

Cumhuriyetin ilanı ile birlikte siyasi ideoloji olarak hakim olan tek kimlikli, tek dilli ve tek kültürlü anlayış, Mezopotamya coğrafyasında binlerce yıldır konuşulan ve günümüzde hala milyonlarca insanın kullandığı Kürtçe üzerinde ağır tahribata neden olsa da Kürt halkının anadiline sahip çıkması bu anlayışı boşa düşürmüştür. Yerel, uluslararası birçok anlaşma anadillerin yaşatılması ve korunması yönünde emredici hükümdar barındırmasına rağmen maalesef günümüzde hala retçi, inkarcı ve yasakçı uygulamalar devam etmekte, eğitimden sağlığa, ulaşımdan hukuka varıncaya kadar birçok kamusal alanda Kürtçe görmezden gelinmektedir. Egemen dilin, diğer diller üzerinde kurduğu tahakküm sadece bir dilin yok olması değil aynı zamanda toplumsal hafızanın ve kültürün tamamen yok olması anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla ana dile sahip çıkmak ana dili korumak geçmişle gelecek arasındaki hafızayı koruma anlamı taşımaktadır. Dolayısıyla dillerin korunması ve geliştirilmesi herkesin ortak sorumluluğudur.

Bu bağlamda; anadili Kürtçe olan yurttaşların anadilleri üzerinde uygulanan baskıların yarattığı etkilerin araştırılması, tek dilli yönetim anlayışının Kürt halkı ve diğer etno-dilsel gruplar üzerinde oluşturduğu olumsuzlukların ortaya çıkartılması, anadillerin korunması ve yaşatılması adına ne gibi önlemlerin alınması gerektiği yönünde bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU KUTEVİ	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	